

**МЕЖДУНАРОДНИЯТ ОБМЕН НА НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ НА
ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН – ИЗРАЗ НА
ПРОДЪЛЖИТЕЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ
БЪЛГАРСКИТЕ И ЧУЖДЕСТРАННИТЕ УЧЕНИ**
Мадлена Кискинова, E-mail: exch1@cl.bas.bg

Международният книгообмен има собствена богата история. Първите сведения за организация на редовен международен книгообмен в Европа се отнасят към края на 17 век, когато през 1694 г. на Френската кралска библиотека е разрешено да разменя дублетните екземпляри на книгите си за чуждестранни издания. През 19 в. в Марбург е основано Германско общество Akademischer Tauschverein, което координира книгообмена между университетите в Германия, Холандия, Белгия, Швейцария и Швеция. Около 1882 г. в този книгообмен вече участват 68 университета от различни страни. На 15 март 1886 г. 8 европейски страни, към които после се присъединяват още 18 страни от Европа, Америка, Азия и Африка, подписват Брюкселската конвенция за международен обмен с официални, научни и литературни документи. На 3 декември 1958 г. Генералната конференция на ЮНЕСКО приема “Обща конвенция за международния обмен на издания”, ратифицирана от всички големи държави.

От основаването на Българското книжовно дружество (днес Българска академия на науките) и на неговата Библиотека (днес Централна библиотека на БАН) в продължение на цялото им съществуване до днес фондовете от чуждестранна литература се попълват основно чрез обмен на научни издания. Основателите на Българското книжовно дружество в Браила - учени, получили добро образование в чужбина по време на турското робство, поддържат много тесни контакти със свои колеги от научни дружества в Европа. Съвременните български учени продължават тази традиция.

Академичната библиотека притежава пълните течения на редица немски, австрийски и швейцарски издания от началото на 19 век до днес, получавани чрез обмен на публикации. Такива са *Byzantinistische Zeitschrift*, *Jahrbuecher fuer Geschichte Osteuropas*, *Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien* /от 1882/, *Mitteilungen der Naturforschenden Gesellschaften bei der Basel* /от 1892 г./ и др. Тези издания са единствени екземпляри за стра-

ната. Благодарение на обмена е изграден впечатляващ фонд от академични публикации от цял свят. Особено стари са сбирките от издания на Пруската АН, Саксонската АН, Баварската АН /1929 г./. Заслужава да се отбележи, че Библиотеката на БАН осъществява книгообмен с National research council of Japan, Токио от 1937 г. Същото се отнася и до многобройни научни организации в САЩ. Книгообменното сътрудничество през периода 1892-1945 полага здрави основи за изграждането на пълноценни сбирки от чуждестранна научна периодика в областта на природните и обществените науки в Библиотеката на БАН.

И днес Централната библиотека насочва вниманието си към развитието на международното библиотечно сътрудничество. Твърде високо за България, а и за света е постигнатото ниво на международния обмен. За тази цел Централната библиотека на БАН има на разположение около 60 академични периодични издания и около 100 монографии годишно, издавани от Академичното издателство „Проф. Марин Дринов“. Високата научна стойност на тези публикации, издавани на чужди езици или поне снабдени с подробни резюмета, обясняват интереса на чуждестранните научни институции към книгообменното партньорство, което осигурява получаването на издания като *Microchimica Acta*, *Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA*, всички серии на *Comptes Rendus de l'Academie des Sciences, Paris* и многобройни издания в областта на природните науки, археологията, математиката и т.н.

В тази връзка може да се посочи, че между българските академични институти и много западни организации съществуват от десетилетия договори за сътрудничество и тези научни контакти са особено благоприятни за развитието на книгообмена. Като резултат днес ЦБ има 1326 дългогодишни обменни партньори в 74 държави. По обмен през 2007 г. са получени около 1200 заглавия книги и 2100 заглавия периодични издания на стойност около 390 000 лв.

Централната библиотека на БАН ще продължи и занапред да поддържа и да разширява контактите си със своите чуждестранни партньори — сигурна гаранция за правилното изграждане на нейните фондове.